

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pastorale Missionariorvm

Verjuys, Jean-Baptiste

Antverpiæ, 1682

13. Vtrùm ad occultandam fidem liceat omittere præcepta Ecclesiæ in
vitæ periculo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41565

nec hoc se facere debuisse ; et si manus pura sit, & os ejus feralis cibi contagia nulla polluerint, conscientiam tamen ejus esse pollutam.

Cum igitur grave crimen sit etiam sine negatione fidei tales libellos aut testimonia accipere, multò gravius est illud procurare, etiam cum sola simulatione falsæ religionis.

Baronius quidem dum refert, ubi supra, libellaticos fuisse ab Ecclesia condemnatos, hoc non putat de ipsis intelligi qui pecuniâ redimebant, ne deberent idolis sacrificare, quia injustam vexam redimere nullam continet malitiam. Sed hoc quidem verum esset quando non occurreret obligatio professionis fidei, et si merè sistatur sine ulteriori actu; sed libellum accipere pro tali exemptione, & illum ostendere, vix fieri poterat sine virtuali negatione fidei. Sed de his videantur Annales Ecclesiastici. Pro satisfactione propositæ difficultatis illa quæ sunt dicta, sufficiunt.

ARTICULUS XIII.

Vtrum ad occultandam fidem liceat omittere præcepta Ecclesiæ in vita periculo.

Quæstio hæc ex duplici capite moveri potest. 1. An præcepta Ecclesiæ obligent cum

cum per
cturæ b
virtuali
cepta E
aut occ
capite.

Citan

neat, q
clesiæ
Tamen
Ecclesi
esset ne
siæ, cu
pars, &
quod e
cujusq
Et de
menta
ponat
tia. Re
in hoc

Arg
clesia p
guineâ
bitio c
nemo
inire,
aliis i
ab Ecc

2. C

tur Sa

cum periculo vitæ, infamiæ, aut notabilis jacturæ bonorum temporalium. 2. An censeatur virtualiter fidem negare qui facit contra præcepta Ecclesiæ, ut hoc modo fidem dissimulet aut occultet. Agemus hic præcipuè de primo capite.

Citari solet Cajet. 1. 2. q. 96. a. 4. Quasi teneat, quod in quocumque casu præcepta Ecclesiæ, etiam cum periculo vitæ, obligent. Tamen hoc ibi non habet, sed tantum quod Ecclesia hanc potestatem habeat, quando ita esset necessarium ad bonum commune Ecclesiæ, cujus cum quilibet homo Christianus sit pars, & Ecclesia habeat potestatem super id quod est quilibet homo, & per hoc super vitam cujusq; ordinando illam ad commune bonum. Et de hoc agebat S. Th. illo art. quem commentatur, ubi inquit utrum lex humana imponat homini necessitatem in foro conscientiæ. Relicto ergo Caietano tamquam injustè in hoc culpato.

Arguitur pro parte affirmativa: Quia Ecclesia prohibet inire matrimoniū cum consanguineâ usque ad quartum gradum, quæ prohibitio obligat etiam cum periculo vitæ, ita ut nemo possit intra illos gradus matrimonium inire, etiam si alioquin mori deberet, & sic de aliis impedimentis dirimentibus introductis ab Ecclesiâ.

2. Quia ex solo præcepto Ecclesiæ obligantur Sacerdotes etiam cum dispendio vitæ in
sa.

sacrificio Missæ uti vestibus sacris & Calice consecrato. Et sic etiam mandari potest Episcopis & Pastoribus ne tempore persecutionis aut pestis oves suas deserant. Ergo videtur bene sequi quod fideles non possint omittere præcepta Ecclesiæ ut fidem suam occultent, quàm aliter occultare sine crimine possent.

Dicendum igitur. 1. Lex Ecclesiæ ordinariè non obligat subditos cum periculo vitæ, famæ, aut notabilis jacturæ bonorum temporalium.

Prob. 1. Ex Regulâ 6 juris in 6. *Nemo potest ad impossibile obligari.* Quod autem valde est difficile, moraliter est impossibile.

2. Lex divina in præceptis ceremonialibus non obligabat olim cum tanto rigore ut patet Matth 12. v 2. & 3. cùm Pharisei Christum reprehenderent, quòd discipuli ipsius esurientes vellerent spicas in Sabbatho. *Ecce discipuli tui faciunt quod non licet facere Sabbathis,* objecit & confutavit illos exemplo Davidis 1. Reg. 21. v. 4. *Non legistis quid fecerit David quando esuriit, & qui cum eo erant? quomodo intravit in domum Dei & panes propositionis comedit quos non licebat ei edere, neque his qui cum eo erant, nisi solis Sacerdotibus.* Eâdem ratione S. Th. 1. 2. q. 100. a. 8. 4. excusat Machabæos qui in Sabbatho inierunt prælium, ut habetur 1. Machab. 2. v 41. *Non, inquit, intelligitur violare Sabbathum qui facit opus quod est necessarium.*

3. Etiam

3. Et
severè o
obligat
datur et
invasore
gabit p
mater &

Dice
siastica
norum

Prob
num co
respicit

quod p
Paroch

potest
station

crimin
Sacerd
aut hæ

Qu
non si
que ex
dum

Catho
talis p
quàm

fama
oblig
coger
cont

DE FIDE EXTERNA. 131

3. Etiam lex naturæ in aliquibus non tam severè obligat, v.g. lex de non occidendo non obligat cum periculo vitæ, tunc enim si invadatur est licitum pro defensione vitæ propriæ invasorem occidere. Multò igitur minus obligabit præceptum Ecclesiæ quæ est benigna mater & non noverca.

Dicendum 2. in multis casibus lex Ecclesiastica obligat cum periculo vitæ, famæ & bonorum temporalium.

Probat: Hoc enim sæpè conducit ad bonum commune Ecclesiæ quod lex Ecclesiastica respicit; ex quo desumi debet legis justitia, quod patet in multis exemplis, videlicet, ne Parochus oves deserat tempore pestis; & sic potest Rex vel Respublica præcipere militi ne stationem suam deserat, etiam cum vitæ discrimine. Et summus Pontifex potest mandare Sacerdotibus, ut cum eodem periculo Paganis aut hæreticis fidem prædicent.

Quando autem talis sit obligatio, & quando non sit, hæc potest dari Regula: Quodcumque ex præcepti observatione majus commodum expectari potest pro gloriâ Dei, fide Catholicâ aut bono Ecclesiæ, aut ex omissione talis præcepti majus incommodum timetur quàm æstimari possit vita hominis privati, fama, aut bona temporalia, tunc lex Ecclesiæ obligat cum tali periculo, V.g. quando aliquis cogeretur transgredi Præceptum Ecclesiæ, in contemptum ipsius aut fidei, aut cum aliorum
scan-

scandalo qui per hoc facile perverterentur, & in similibus casibus. Illâ ratione Eleazarus ut habetur 2. Machab. 6. vers. 17. noluit etiam fingere se comedere carnes suillas ut mortem evaderet. Et S. Augustin. lib. de bono conjug. cap. 16. *satius, inquit, est fame mori, quam idolothytis vesci*, puta cum scandalo vel Religionis contemptu, sicut insinuat Apstol. 1. Corinth. 10. vers. 28. Ex quo principio plura dubia infra solventur.

Ad primum pro contraria parte. Resp. Quod matrimonium cum consanguineis usque ad quartum gradum, non solum sit ab Ecclesia prohibitum, sed irritatum per inhabilitatem illarum personarum ad sic contrahendum; ac proinde non esset matrimonialis contractus, sed fornicarius sive incestuosus.

Ad secundum Resp. Si Sacerdos cum periculo & comminatione mortis cogeretur celebrare sine sacris vestibus, & calice consecrato, & idem est de ara consecrata, in contemptum fidei aut illius tremendi sacrificii (quod vix aliter fieri contingeret) deberet potius mortem oppetere, uti infra dicitur. Si verò abesset omnis talis contemptus, non esset improbabile quòd sic celebrare posset ad evadendum mortis periculum. Ita tenet Medina q. 96. a. 4. Coninck dis. 13 dub. 12. n. 103. Suarez disp. 6. de Cens. sect. 3. n. 4 & Layman lib. 1. tract. 4. cap. 14. n. 9.

Ex quibus omnibus potest colligi, quàm malè

malè fa
etiam p
timent
parvam
cepta I
deanti
suis sta
ne con
næ Ca
aliquar
na Eco
& die
scrupu
hæreti
maxim
hæreti

And

H
mov
fiden
subje
abstu
licur

malè faciant tepidi Catholici, qui tam facilè etiam propter parvum damnum suum quod timent, aut emolumentum quod sperant, aut parvam derisionem quam apprehendunt, præcepta Ecclesiæ negligunt: maximè cum videant ipsos hæreticos tam observantes esse in suis statutis & præceptis, v.g. in frequentatione concionum & suis diebus in sumptione cœnæ Calvinisticæ, & sic in aliis. Memini me aliquando audivisse quòd cum quædam persona Ecclesiastica esset in navi cum hæreticis, & die vetito apponerentur carnes, & illas sine scrupulo comederet, ut se ipsis conformaret, hæreticis toto itinere fuerit ludibrio, cum maximo aliorum Catholicorum scandalo, & hæreticorum gloriâ.

ARTICULUS XIV.

*An diebus prohibitis ab Ecclesiâ liceat vesci
carnibus apud hæreticos.*

Hoc dubium ex parte resolutum est art. præcedenti, sed hîc idem potissimum moverur, an sit hoc licitum ad occultandam fidem, v.g. si quis transeat per loca hæreticis subjecta, tempore quadragesimæ, quem ex abstinentia à carnibus cognoscent esse Catholicum; an possit carnibus vesci, præcipuè in
parti-